

Nitra

akát, világítása, apróztaja, főerejéből, szzen, opóh.

pal

Lámpával, új világítás

ok, új!

Ferdinand 63. andórn raktáron

ezések

erveztetünk.

ANI

ELEM

vár Timisoara

Rador

lata barna

svár

er 2-12

ható, retes, als!

at

r, Sec.

velőknek

t

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
k. P. p. (Brassai-utca) 10.
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Sz. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőséghez cím-
re kerülnek. Kéziratokat nem
adnak vissza.

Uj Kelet

ESZÉK POLITIKAI NAPILAP

Dr. Ramasetter Róbert

I. Diszter 2. fl. 3.

Budapest

Egy hónapra — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 lei
Bukarestben — 5

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35—
Egy szám — 150

1924. december 23 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 287. szám

5685. Kiszlev 26

Mussolini vissza akarja állítani a régi választási rendszert

Róma, december 22. Mussolini váratlanul benyújtotta a választói reformjavaslatot, ami nagy hatást keltett az összes politikai körökben. Mussolini azt akarja, hogy visszaállítsa a régi választási rendszert, amely a szavazatok többsége alapján adta a mandátumokat, nem pedig a fasiszta választási törvény ismert erőszakos kalkulációja szerint. Az új reform 560 területre osztja az országot és 70 000 lakosa jut egy képviselőnek. A pótválasztást eltörli a tervezet. A hamarát január 3 ikáig elnapolták, amikor megkezdik az új javaslat vitáját.

Betiltották a bécsi munkanélküliek karácsonyra tervezett demonstrációját

Bécs, dec. 22. Az osztrák kormány a munkanélküliek követelésének egy részét engedélyezte. A kommunisták „Rote Fahne” kihasználva a munkanélküliek hangulatát, izzó frázisokkal tett cikket feleltetve a munkanélkülieket, hogy hétéven tén-tesenek a városkázánál és ha a kormány elutasítja követeléseiket, zavarják meg a polgárság karácsonyát. A rendőrség a tüntető gyűlést a közbiztonságra való tekintettel betiltotta. Bécs városa elhatározta, hogy tísmillió koronát segélyként szétoszt mintegy tízezer ny munkanélküli között.

Jugoszlávia visszautasítja az albán kormány vádjait

Belgrád dec. 22. (Rador.) Ali Riza, Albánia belgrádi követe tegnap jegyzéket nyújtott át Nincses külügyminiszternek, amelyben a tiraneai kormány szál vádolja Jugoszlávia kormányát, hogy tárogatja az albán terület elleni támadásokat. A jegyzék közli egyttal, hogy az albán kormány az ország területének védelmére általános mozgósítást rendelt el és a kormány elhárít magától minden felelősséget az esetleges következményekért. A jugoszláv kormány azonban válaszolt a jegyzékre, kijelenti, hogy az teljesen alaptalan és ezért úgy tekin- ti, mintha nem is kapta volna.

Az angol munkáspárt kiküldöttel az oroszországi helyzet javulásáról számolnak be

London, dec. 22. Az Oroszországban járt munkáspárti kiküldöttek a hat hetes oroszországi tartózkodásuk tapasztalatairól beszámoltak és az orosz gazdasági pénzügyi viszonyok javulásáról, a töké- befejtés előnyös lehetőségeiről. Jelentésükkel a pénzügyi szakértők véleménye éles ellentétben van. A szakértők hosszabb oroszországi utjukból vissza- térve ugyanis éppen az ellenkezőjéről számoltak be és a legretentőbb nyomorúságról, gazdasági pang- gáról és éhezégről adtak hírt.

Megválasztották az új svájci köz- társasági elnököt

Bern, december 22. A svájci szövetségi tanács az 1925. évi évre Johann Maria Muryt választotta meg a svájci szövetség köz társasági elnökévé. Az új elnök foglalkozására nézve ügyvéd, de már 1919 óta Svájc pénzügyeit vezette.

A kormány jelöltje győzött a galaci szenátorválasztáson

Bukarest, december 22. A galaci szenátor- választáson a kormány jelöltjét Prodromot választották meg 3805 szavazattal. A nemzetipárti Caramit 3553, a parasztpárti Velichei 2104, Calureson Jorgespart 1749 szavazatot kaptak, a kormánypárti jelölt azonban a pótválasztást nem ismerő regáli választótörvény szerint mégis szenátorrá prokla- máltattott.

Sokolow nyilatkozata a román sajtóban

A cionizmus nem ellenkezik az állampolgári hűséggel

(Bucuresti-Bukarest, december 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hirt adott már az Uj Kelet arról, hogy Nachum Sokolow, a cionista világ- szervezet végrehajtó bizottságának elnöke Bukar- estbe érkezett.

Sokolow tegnap Athene Palace szállóbeli lakásán fogadta a román sajtó képviselőit. Részletes nyilatkozatot tett Palesztina nemzet- közti jelentőségéről. Szerinte Palesztinára a jövő történelmében az összekötő állam szerepe vár. Ezután párhuzamot vont Palesztina és Örmény- ország között, mert mindkét népnek többsége nem az őshazában él. Az arab kérdés már egyáltalában nem okoz gondot, Palesztina tel- jesen konszolidálva van, a bolsevizmusnak még a csirgája sem lehet fel az országban.

Sokolow ezután a cionista szervezet szere- pééről beszélt. Mély lelkesedéssel esetezte a chalucok emberfeletti, heorikus és áldozatra- kéző munkáját. Palesztina egyenzerer chainca az elképzelhető legjobb emberanyag.

A román hírlapíróknak ama kérdésére, ho- gyan gondolja összeegyeztethetőnek az állam- polgári hűséget a cionista gondolattal, Sokolow így válaszolt:

— A cionisták mindig hűséges állampol- gárai voltak annak az országnak, amelyben éltek. A két gondolat között egyáltalában nincs ellentmondás. Valaki ugyanegy időben lehet jó zpa és jó fiú is. A két jószág között nincs antagónizmus.

— Nagyon jó példa erre az irek esete. Az amerikai irek a legpódsabb amerikai állam- polgárok, magas hivatalokat töltenek be és amellet igen jó irek. Bizonyos, hogy a hely- zet súlyosabb volna, ha Izorazág háborút indí- tana Amerika ellen.

— Palesztinát illetőleg azonban ez a hely- zet teljesen ki van zárva. Palesztina sohasem kerülhet habernus állapotba Romániával, mert Palesztina épügy semleges állam, mint Svájc.

— Ami Palesztinának a többi államokhoz való viszonyát illeti, ez a lehető legjobb. Az arabokkal való konfliktus lehetősége ki van zárva, amit az is bizonyít, hogy az arabok gyermekeiket igen szívesen küldik zsidó is- kolába.

Sokolow tegnap estére Duca külügyminis- terhez volt hivatalos, akivel beható tárgyaláso- kat folytatott. N. C.

Az erdélyi ortodoxia zsidó nemzeti alapon áll

Ullmann főrabbi nyilatkozik az ortodox iroda hivatalos álláspontjáról

(Cluj-Kolozsvár, december 22. Az Uj Kelet munkatársától.) Az az anbet, amelyen az Uj Kelet a Magyar Párt brassói nagygyűlésén az zsidókérdésben hozott határozata kapcsán megindított, teljesen egységes felőgát alaki- tott ki. Kétségbevonhatatlan beigazolást nyert, hogy mindezek, akik kapcsolatot tartanak fenn a zsidósággal a akiknek zsidó gondolkodása mögött zsidó tömegek állnak, kéreken e uta- sítják maguktól annak gondolatát, hogy a zsidó tömegek érdekeit feloldozzák egy más politikai tábor küzdelmében, még ha oly robuszenve- sek lennének is a magyar kisebbség törekvései. Ebbe a vitába most döntő szóval szőlt bele az erdélyi ortodoxia központi irodájának elnöke: Ullmann S. Salamon beszereoi főrabbi, Ullmann S. Salamon, aki az erdélyi zsidóságnak egyik legmarkánsabb egyénisége és mint az ortodox iroda vezetője hatalmas és kompakt tömegek egyházi képviselője, hivatalos átirat formájában közölte az ortodoxia hivatalos képviselőének ál á pontját. Az ortodoxia Erdély zsidóságának több mint hetven százalékát alkotja s így az alábbi megnyilatkozás a felmerült vitában ugy- szólván peradöntőnek tekinthető.

beül Palesztinába akar vándorolni, hanem azt, hogy cselekvőleg és áldozatokkal részt vesz a zsidó nemzeti otthon felépítésében.

A központi iroda válaszáat, melyet dr. Klein Miksának küldött el, teljes hűségében itt kö- zöljük:

Nagys. Dr. Klein Miksa urnak

Cluj

Válaszolja b. soára van szerencsénk ér- tesíteni, hogy az ortodoxia hivatalos képviselője jelzett kérdésben határozott álláspontot nem fog- lalt el, azonban az 1920. évi nagyváradi kong- gresszuson tett nyilatkozatából kitűnik, hogy az ortodox zsidóság általánosságban zsidó nemzeti kisebbségi alapon állónak tekinti magát.

Egyébként nem tartjuk időszerűnek, hogy e kérdésben hivatalosan nyilatkozzunk, annál ke- vésbé akarunk ebben az ügyben nyilvános po- lemikára alkalmat adni.

Kiváló tisztelettel:

Ullmann S. Salamon
elnök.

Ezzel a nyilatkozattal ez a valóban nem időszere vita méltó befejezést nyerhet annál is inkább, mert egyéni felelőtlen nyilatkozattal szemben a kétünk során a zsidóság hivatalos képviselői szólaltak fel.

— Egy építész tragikus halála. Newyork- ból jelentik: Bernhard Horowitz brooklini építész a napokban az általa tervezett brooklini zsinagóga építését szemlélte meg. Ellenőrző útja közben ötven méter magasságban az építész lába alatt megcsu- szott az állványrak egyik gerendája. Horowitz a földre zuhant és sörnyet halt. A szerencsétlen építész bécsi származású, aki már husz évvel szőlt Amerikába került és itt több zsinagógát tervezett. Legújabbán Stefan S. Wiese által alakított szem- nárúmot építette fel és megbízást kapott a brook- linii templom építésére is, amelynél tragikus halá- lát lelta.

Az amerikai keresztény egyházak szövetsége harcot hirdet az antiszemitizmus ellen

Kampány a keresztények és zsidók közötti megértés elérésére

(Cluj-Kolozsvár, dec. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A most időszerűt amerikai lapok fel-tűnő cikkeiben számolnak be egy teljesen újszerű akcióról. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy az amerikai keresztény egyházak szövetsége **aktív eszközökkel való harcot hirdet az antiszemi-tizmus ellen.** Az utóbbi évek tapasztalatai ugyanis az egyházi körökben, amelyeknek Amerikában óriási befolyásuk van nemcsak a lelki életre, hanem a társadalmi élet kialakulására, arra az elhatározásra bírták, hogy a reakció rombolásait minden lehető törvényes eszközzel meggátolják. A Ku-Klux-Klan-ban tömörült reakció ugyanis most már nemcsak a zsidókat kezdi sújtanani, hanem hadjáratot indít minden demokratikus intézmény ellen és a felforgatás veszélyével fenyegeti azt a korszakos szellemet, ami Európa demokráciája számára az Unió megteremtése óta mindig is útmutatóul szolgált.

Amerika nem az elméletek, hanem az akciók földje. Problémákat itt nem véleménynyilvánítással oldanak meg, hanem cselekedetekkel. A keresztény egyházak követsége mostani ötödik kongresszusán többek között programjába vette az amerikai anti-szemitizmus elleni harcot konkrét eszközökkel. **A kongresszus tizenöt ezer dollár évi hozzájárulást szavazott meg a következő három esztendőre, hogy ebből az összegből kampány indíttassék meg a keresztények és zsidók közötti jobb meg-értés és közeledés elérésére.**

Együttal bizottságot küldöttek ki a kérdés tanulmányozására elől. A bizottság feladata meg-találni a zsidók és keresztények közötti barátságos viszony kiművelésének módját és a zsidóellenes szellem leküzdésének eszközeit. A bizottság élén dr. Robert S. Spier hírneves ügyvéd áll.

— Mi lesz a bizottságok hatásköre?
— A bizottságok hatásköre az elkészítés alatt álló végrehajtási utasítás szerint igen ki-terjedt és felelős hatáskör lesz. Elsősorban el-lenőrizni fogják a pénztárak pénzügyi gazdálkodá-sát és ezzel kapcsolatban a zárszámadások elké-szítését, valamint a budget előirányzatát. Ugyan-csak ellenőrzési, sőt beleszóvási jogot gyakorol-nak a segélyek megszavazásánál és folyósításá-nál. A pénztári tagok és a pénztár között fel-merülő összes vitás kérdésekben, a járulékok kivetésénél, behajtásánál, a kirovando bírságok meghatározásánál és a végrehajtások irányítá-sánál ellenőrzési jogot gyakorolnak.

— Ez a nagy hatáskör szükségesé teszi, hogy a jelöléseket kellően előkészítsék, mert az ügyeket nem ismerő tanácsadók jelölése nagy hátrányra lehet nemcsak a munkásbiz-tosító pénztáraknak, hanem a tagoknak is.

— Ez a rendelkezés, amely a munkásbiz-tosító pénztárak reorganizálását jelenti, csak annyiban tér el a teljes autonómiától, hogy a pénztárak tisztviselőit nem maguk a tagok vá-lasztják, hanem a munkügyi minisztérium ne-vezi ki.

— A kolozsvári sómérek kiállítása. Vasár-nap délelőtti tizenegy órakor nyitott meg a Tarbut épületében a kolozsvári sómérek kiállítása. Az ün-nepélyes megnyitásban a Zsidó Nemzeti Szövetség képviselőiben dr. Herzog főtitkár jelent meg, de képviseltették magukat a különböző ifjúsági szer-vezetek is. A kiállított tárgyak, amelyek két ter-met foglaltak el, szép bizonyítékát szolgáltatják a kolozsvári sómérek öntudatos és dícsőretre méltó munkájának. Ezen a kiállításon egy a művészet, mint az ipar képviselve van. Különösen szép tár-gyakat állítottak ki a következő sómérek: Kohn és Baráth cserkészök egy öszeszecskű, praktikus tábori tűzhelyet. Az Archimedes mérleggyárban dolgozó sómérek négy precízen kidolgozott tizedes-mérleget. Grünwald Lajos saját találmányu tábori gyorsfűtőt, Szegál Albert tizahárom éves kis sómér meglepően csinos rajzokat, Goldberger Nándor fest-ményeket, Klein Andor egy precíz kis gőzgépet és monométert, a harmadik csapat harmadik őre egy praktikus mentőágyat, Kohn Sándor Herzi és Bida Powell rajzokat, ezenkívül szép ötvös-, ékszerész-és játéktárgyakat állítottak ki a cserkészek. A ki-állítás nyitóját nagyban emeli az Avira-lányok ál-tal készített kézimunkák, szőnyegek és diványpár-nák, valamint az árva-műhely hasonló tárgyai.

* Purgó — eredeti dobozban — az egyedüli biztos használat. (1)

Februárban kerül sor a munkásbiztosító pénztárak teljes reorganizálására

A kolozsvári pénztár mellett tizenkét tagu tanács fog működni

(Cluj-Kolozsvár, december 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben mindjobban előtérbe került a munkásbiztosító pénztárak reorganizálásának ügye. Ismeretes, hogy a munkásbiztosító pénztárak autonómiájának vissza-állítására még június havában törvényt szavaz-tak meg, amely törvény azonban még eddig nem került végrehajtás alá. Az Uj Kelet mun-katársa a munkásbiztosító pénztárak reorgani-zálása ügyében kérdést intézett dr. Böszörményi Sándorhoz, a legfelsőbb véleményező tanács ko-lozsvári tagjához. Arra a kérdésünkre, hogy mi az ősa annak, hogy a júniusban megszava-zott törvény január elsején nem lép életbe, amint az terbe volt véve, dr. Böszörményi a következőket jelentette ki:

— A törvény végrehajtásának elhalasztása főleg technikai akadályokkal magyarázható. Ismeretes ugyanis, hogy a törvény publikálását követő nyári hónapok alatt, mint a legtöbb bukaresti vezető hivatalban, úgy a munkás-biztosító központi pénztárban is (Casa Cen-trala), a rendszer adminisztrációs munkákon kí-vül csak szeptember végén foglalkoztak édem-

legesen a törvényvel. A munkás képviselők intervenciója folytán azonban a legfelsőbb ta-nácsútlis foglalkozott a törvény azon részével, amely a nyugdíjegyek felszámolása és a nyug-díjegyek egységesítéséről intézkedik. Ezenki-vül a kerületi pénztárak mellé felállítandó ta-nácsoknak megalakítására vonatkozó rendeletet is letárgyalta, amely rendelettervezet aláírás végett már a minisztertanács elé van terjesztve.

— Hogyan lesz megalakítva az ellenőrző bizottság?

— Az erre vonatkozó miniszteri rendelet értelmében minden munkaadó és munkásszer-vezet közvetlenül a központi vezérigazgatóság-hoz terjeszti be szervezeti adatait. Ezen alap-ján a pénztárak mellé egyenlő arányban lesz-nek a munkaadók és munkásszervezetek részé-ről delegátusok kinevezve, így például a ko-lozsvári kerületi pénztár mellett tizenkét tag-ból álló tanács fog működni, amelynek tagjai hat munkaadói és hat munkásszervezeti dele-gátus lesz.

A delegátusok kinevezésére előreláthatólag február havában fog sor kerülni.

A santa Fiske

Zsidó koldusregény (46)
Marta Mendele Moicher Szóforim Fordította Székely Béia

Egymásra néztek és elkezdtek nevetni. Természetesen egyáltalán nem akartam a feleségem visszakapni. „Tartsátok csak meg magatoknak — gondoltam magamban — csak egyezzen bele a válásba!” Az ütések, amelyeket ellenszegülésemért kaptam, nagyon fájtak, de azért mégis örültem nekik; „Nem baj, ennek is én huzom majd a hasznát; — vigasztaltam magam — ha majd látják, hogy önféjű vagyok és már nem lehet engem az üzletre használni, meg akarnak majd tőlem szabadulni és így könnyebben keresztülvihetem a válást.”

XX.

„Base! — mondom egy alkalommal a feleségemnek szeliden. Magunk között voltunk és a válás ügyére szerettem volna a beszédet terelni. — Base! mi a kifogásod ellenem?”

„Dögölj meg, Fiske!” válaszolja röviden.

„Nó most megint megkaptam” — mondom bosszusan. „Szeliden szölok hozzád és te azt mondd, hogy dögölj meg. Miért?”

„Hát akkor essen beléd a rángó-görccs” — elfintorítja az arcát és elfordul tőlem.

„Az Isten tartson meg nekem egészségben — mondom neki — de hagyj már végre fel a bolondságaidal és éljünk úgy, ahogy azt Isten parancsolja.”

„Dögölj meg Fiske az utcakattal együtt.”

— Dögölj meg inkább te a fickóddal együtt! — gondolom magamban és egyszerre kirukkolok a dologgal: „Hallgass csak ide Base, azt mondják, hogy Izrael leányát nem lehet sem-mire se kényszeríteni. Ha nem akarsz tovább velem élni, úgy egyezz bele a válásba, ahogy az nálunk, zsidóknál szokásos. Vagy — vagy!!

„Az igaz! az utcakattid után vágyakozol!”

Igy akarnál a feleségedtől megszabadulni! Ebből azonban nem eszel! Hamarabb megdögöltök mind a ketten. Sohse féljél, ő is megkapja a magát, az a szemtelen perszóna. A földet fogja majd rágni ő is. Haliód, Fiske! Hogy az ördög vigyen el apád apjával együtt...

Olyan borzasztóan kezdett a feleségem kiabálni, hogy gyorsan elszaladtam.

A dolog tehát rosszul állt. Nagyon rosszul! Nekem sem volt valami rózsás dolgom, eleget szenvedtem én is, de a szegény puposnak még rettenetesebb sorsa volt. Miattam is szenvedett és a feleségem úgy bánt vele, mint ahogy a gonosz háziasszony a cselédjével szokott. Rettenetesen kinezta és az a bitang még ő is meggyötörte. Az volt az egyedüli vigasztalásunk, hogy este, amikor már mindnyájan elaludtak, kimentünk a szabadba és kiöntöttük egymás előtt a szívünket.

Az egyik éjjel a nagytemplom előtt ültünk. Az ég csupa csillag és körülöttünk minden csendes. Élő lelket sem látni. Ott ül mellettem összehúzódva a kövön, az arcán könnyek peregnek le és lassan dudolja:

„Az apám levágott engem
És az anyám megevett...”

Mintha minden szava tördőfés volna a szivemben. Vigasztalni és bátorítani próbálok. „Még csak egy kis ideig légy türelmes, majd csak megsegít bennünket valahogy az Isten.” És kiszinezem neki, hogy fogunk majd élni, ha egyszer innen, ebből a nyomoruságból Isten segédelmével kiszabadulunk. A legélesebb színekkel ecsetelek neki mindent, a legapróbb részletekig leírom neki a glupski köfürdőt. Azt mondom neki, hogy idővel biztosan sikerülni fog a ruhaörmő állományt visszanyerni. Talán ő is kap ott valamilyen foglalkozást, — mint fürdőasszony, vagy ehhez hasonló. És ha ez

nem is sikerülne, majd csak lehet Glupskba^m más munkát is találni. Szegény emberek szá-mára Glupsk valóságos Erec Jisrael; a város Istennek hála, nagy és sok háza van. Az em-berek egyszerűek, nem csinálnak nagy komé-diákat, mindenki azt teszi, ami neki tetszik és senki sem szól bele a mások dolgába. A pol-gárok fényes nappal molyette, piszkos háló-ruhában sétálhatnak az utcán, viszont a koldus akár selyemben, bársonyban járhat, senki sem akad fenn rajta.

Ami a ruházatukat és az életmódjukat illeti, alig lehet Glupskban a szegényeket a gazda-goktól megkülönböztetni. Gyakran megtörténik, hogy ott szegények kerülnek az egyesületek élére és ebből élnek; mindenki segít a mási-kon és így mindnyájan jól élnek. A szegény-ség ott nem szégyen. Csak egy kis szerencséje legyen, könnyen jó jövedelemre tehet ott szert az ember. Sokan vannak a városban, akik rö-viddel azelőtt koldusok és szölgák voltak, hir-telen meggazdagodtak és most a legnagyobb szerepet játsszák. Könnyen lehetséges, hogy én is, ahogy engem itt látsz, idővel befolyásos ember leszek és akkor mind a kettőnknek jó dolgunk lesz. Akkor majd gazdagságban, tisz-teletben és boldogságban fogunk élni. Ne ne- vess lelkem, egyáltalán nem tulzok. Glupskban ez mindennapos eset, csak bizni kell az Isten-ben, nem szabad a bátorságot elveszteni és meg kell maradni jámbor zsidónak, aki bizik az Istenben. Oh, Glupsk, Glupsk! Mikor éljük már meg, hogy elszakadunk ettől a gonosz bandától és visszatérünk hozzád drága anya-városom?

„Oh Fiske! Nincs már annyi erőm, hogy ezt tovább is el tudjam viselni!” — mondja a pupos és szive mélyéből felsóhajt. Ráhajítja a fejét a vállamra és könnyörgő tekintettel néz fel reám. Megsimogatom a haját, becézetem és bátorságot öntök belé.

(Folyt. következik.)

Az éh

Cuzát fegyve

(Bucaresti- adósítójától.) A közöl a jussil le akik tudvalevő

A hivatalo megállapította, ennéleg folyta Egyik vádlott késlekednek a nem a rossz b annak az elha szakolják ki s

A kommun

Hate

Az élet

(Oradea- Uj Kelet ta

rendörkapitá ládirtó és őn sán, amelyet

erőltet. Az e rendezett szc

ugy maradt, dezték. Bales

egy cigaretté hiányzott. A

annak jeléül idegességben

elkövetésekor

fiókjában ot lejt pipipé

lejes értéke

A hivatalo

Bales Rado

tenbinder Já

házmester é

denese.

Barbat k

a revolvert

golyó hiányz

ronyét és az

és felesége

biztosítási k

ügyvéd, a

hogy a bizt

get a jogo

hogy ebből

kégyenlített

.....

Négy

Az egyik

(Cluj-Ko tudósítójától

molt be az

után a kolo

rasi Mihály

ték. Fata o

ját sebesít

mas sebéve

és öszeszor

sának és en

kocsiha ált

ahol az orv

garasi Mih

a rabkórhá

fogházban

nek örvene

régebbi be

többi társ

lenteni, ho

berendezte

szót válta

Különb

tartóztattá

Mircot, all

Fogarasi b

kel sikerül

ahol öszet

Mihályal.

Az éhségstrájkoló diákok közül négyet szabadlábra helyeznek

Cuza't fegyelmi bíróság elé állítják. Az igazságügyminiszter hivatalos kommunikéje

(Bucaresti-Bukarest, dec. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az igazságügyminiszter kommunikéje közli a jasi letartóztatásban lévő diákok ügyében, akik tudvalevőleg éhségstrájkot próbáltak.

A hivatalos közlemény szerint a bírói vizsgálat megállapította, hogy az eljárást a legnagyobb gyorsasággal folytatták le, amennyire csak lehetséges. Egyik vádlott sem panaszkodott soha amiatt, hogy késlekednek a vizsgálattal. A diákok éhségstrájkja kétséget kizárólag tulajdonítható, hanem nem a rossz bánásmódnak tulajdonítható, hanem annak az elhatározott szándékának, hogy így erőszakolják ki szabadlábrahelyezésüket.

A kommunikéje kijelenti, hogy Dan Sever nem-

zetipárti képviselő ebben az ügyben a kamarában előterjesztett interpellációja teljesen téves információkon alapszik.

Jasii jelentés szerint Motza, Garneatza, Popescu és Mironovits diákokat, akiket Manciu meggyilkolása miatti bűnrészesesség vádjával tartóztattak le és a börtönben éhségstrájkot próbáltak, — ma valószínűleg szabadonbocsátják.

Bukarest, dec. 22 (Rador) Az „Adeverul“ jelenti, hogy Anghelieson közoktatásiügyi miniszter közölte a kormányval, hogy Cuza professzort hivatalból fegyelmi bíróság elé állítja.

Hatósági szemlét tartottak a váradi családirtás színhelyén

Az életbiztosítás összegéből rendezik Balek adósságát. Kihallgatások Balekék lakásán

(Oradea-Mare Nagyvárad, december 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt Barbat rendőrkapitány helyszíni szemlét tartott a családirtás és öngyilkosság lett Balek Rudolf lakásán, amelyet tudvalevőleg az ügyészség lepecsételt. Az elegáns fehér butorzatú, izlésel berendezett szobában nagy a rendetlenség. Minden maradt, mint amikor a katasztrófát főfegyver maradt, mint amikor a cigarettákról néhány cigarettadoboz, amelyből néhány cigarettát hiányzott. A cigaretták csak félig voltak elszívva, annak jeléül, hogy a szerencsétlen ember lázas idegességben tépelődhetett végzetes cselekedete elővetésekor. Az aszony éjjeliszekrényének fiókjában ott találtak még ötszáznyolcvanegy lejű papírpénzben, harminckét lejt egy- és kétféle értékben és néhány száz magyar koronát. A hivatalos helyszíni szemlére megjelentek Balek Rudolf barátai közül Moór József, Bittenbinder János, továbbá a háztulajdonos, a házmester és Szilágyi Margit, a család mindene.

Barbat kapitány mindenképp megvizsgálta a revolvert és megállapította, hogy abból négy golyó hiányzik. Felnyitották Balek Rudolf szekrényét és az iratok között megtalálták Balek és felesége háromszázszáz lejt kiállított életbiztosítási kötvényeit. A jelenlevő Bárdos dr. ügyvéd, a család jogi képviselője kijelentette, hogy a biztosító intézet tartozik ezt az összeget a jogos igénylők számára folyósítani, úgy hogy ebből az összegből a cég kára feltétlenül kiegyenlített nyer. A szerencsétlen Balek Rudolf

halála után ezzel teljesen rehabilitálta magát.

A rendőrkapitány kihallgatta Durgó Lujza házmesterőt, aki elmondta, hogy reggel be akart szólni Balekék lakására, nem-e akarnak valamit hozatni a piacról. A konyha nyitva volt, ugyancsak a fürdőszoba is, amelyen keresztül haladva, bekopogtatott Balekék szobájába. Azonban nem kapott választ és újra kopogott. Minthogy válasz még mindig nem jött, lenyomta az ajtó kilincset és belépett a szobába, ahol Balek az ajtó mellett, hároméves Nelli leánya gyermekágya közelében feküdt. Halántékából vér szivárgott és arca hófehér volt.

Többet nem látott, mert a rémülettől visszariadva lefutott a szomszédos városmajorban lakó Bittenbinder Jánoshoz, Balek barátjához, aki a szomorú hír hallatára elfutott Balekék lakására, ahol azonban már csak Baleknek és a kis Rudolf fiút találta élve. Azonnal mentőért telefonált. Ezek az áldozatokat bevitték a kórházba. Azonban menthetetlenek voltak és csak órákig éltek.

Moór József, aki Balekkel egyazon ósnévi dolgozott, elmondta, hogy a revolvert Balek Rudolf csak akkor vette magához irójában lévő asztalfiókjából, amikor a Duisberg féle acélárú cég főnöke, Duisberg Károly kimutatást követelt a kiutalásokról és kifogásolta a kiutalások egyes tételeit.

A rendőri vizsgálatról jegyzőkönyvet vettek fel, amit legközelebb be fognak terjeszteni a vizsgálóbíróhoz.

Négy hirhedt betörő szökése a kolozsvári ügyészség fogházából

Az egyik betörőt szökése után néhány órával elfogták. Fogarasinak másodszor is sikerült elszöknie

(Cluj-Kolozsvár, december 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Alig néhány nappal ezelőtt számolt be az Uj Kelet, hogy hosszas üldözések után a kolozsvári rendőrség detektívjei Fogarasi Mihályt revolverlövéllyel ártalmatlanná tették. Fata detektív golyója Fogarasi felsőcombját sebesítette meg és a hirhedt betörő fájdalommal sebével nem bírt már tovább menekülni és öngyilkosságot követve adta meg magát sorosának és engedte, hogy az ott lévő detektívek keszibe ültessék és bezárlítsák a kórházba, ahol az orvosok gondos ápolás alá vették. Fogarasi Mihályt átadták az ügyészségnek, ahol a rabkórházban nyert ideiglenes elhelyezést. A fogházban hamar híre ment a nem kis hírnévnek örvendő új vendég megérkezésének és a régebbi betörésekből kifolyólag letartóztatott többi társai egymásután próbálták beteges jelenlétüket, hogy felkerülhessenek a betegszobának berendezett celláiba, ahol a vezérrel néhány szót válthassanak.

Különböző betörések és zsebtolvajlásokért tartóztatták le néhány hónappal ezelőtt Pavel Mircot, alias Donnert Mihályt, aki régebben Fogarasi bandájában működött és ügyes trükkkel sikerült felküzdenie magát a betegszobába, ahol ösztetlalkozott régi vezérével, Fogarasi Mihállyal.

A fogház betegszobájában nincsenek sauronyos örök, mert a fogház udvarára néző ablakok vasráccsal vannak ellátva és a teremről kivezető ajtó a fogház folyosójára nyílik, tehát nem kell félni a foglyok szökésétől, mert a foglyok csak a fogház folyosója felé hagyhatják el a termet, ahol feltétlen szembetalálkoznak a szuronyos örökkel és így a szökés teljesen lehetetlennek látszik.

Ma reggel hat órákor, amikor a fogházőr a betegszobában tartott ellenőrzést, megdöbbenve vette észre, hogy a betegszoba öt lakója közül csak egy fekszik az ágyában, míg a másik négy: Fogarasi Mihály, Pavel Mircó, Kosa Albert és Gáspár Jenő (az utóbbi kettő szintén elég híres, mert az előbbi betöréseivel, az utóbbi pedig zsebtolvajlásai-
val tett hírnévre szer) bucsut mondtak a betegszobának és megszöktek. Az azonnal megindított vizsgálat során megállapítást nyert, hogy Fogarasiék egy vasdarabbal áttörték az ablak vasráccsa alóla falat és így sikerült a vasráccsokat félremozdítaniuk. A négy betörő, mintán ezen munkájával elkészült, lepedőkből kötelet készített magának és a kötéllel összecsavart lepedőkön leereszkedtek a betegszoba második emeleti ablakából a fogház udvarra, ahonnan csak egy kerítésen kellett átmászniuk, hogy a szomszédos szeszgyár udvarára juthassanak, ahol a nyitott kapun feltűnés nélkül juthattak ki az utcára.

Az ügyészség a szökés felfedezése után szornal értesítette a rendőrséget, hogy indítsanak nyomozást a megszöktettek bezsebesítésének az érdekében.

Lapzáriakor értesülünk, hogy Marosán Gavril tizenötös száma közrendőr a Rákóczi uton felismerte Fogarasit, amint egyik társával egy házból jött ki. A rendőr le akarta őket tartóztatni, de Fogarasinak sikerült elmenekülnie, míg a társa, Kosa Albert újra rendőrkézre került. A rendőrség nagy apparátussal folytatja a nyomozást.

Jakobi Dudi-matiné a kolozsvári Magyar Színházban

(Cluj-Kolozsvár, december 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szegény, tragikus halállal halt Dudit a romániai sport sehogysen tudja elfelejteni. Meghatóan szép volt az az egyöntetűség, amellyel eddig az összes romániai sportegyesületek a halott bajtárs emlékének áldoztak. Sorraudben Kolozsvár az utoljók közé maradt. De ugylátszik csak azért, hogy mentől imponzárabb módon adjon kifejezést megemlékezésének és kegyeletes szeretetének. December 28-án, vasárnap délelőtre tüzték ki a kolozsvári sportkörök a Jakobi emléktűnnap megtartását. Az ünnepség a Magyar Színházban fog lefolyzni és amennyire a programból meg tudjuk állapítani, magas nivóju irodalmi matinéban lesz része a közönségnek. Kolozsvár legelőkelőbb művészei és írói állottak sorba, hogy méltó keretet adjanak a Jakobi-napnak. Itt közöljük a matiné programját:

1. A matiné megnyitja dr. Tatsaru Corne egyetemi tanár, a Comitetul Regional elnöke.
2. Giszkalay János emlékbeszédet mond Jakobi Dudiról.
3. Lávay Ilonka opera-áriákat énekel.
4. Forgács Sándor szaval.
5. Virág Lajos románul és magyarul énekel.
6. Könyves Tóth Erzsébet szaval.
7. Táncduett. Előadják Dajka Margit és Neményi Lili.
8. Kemény László szaval.
9. Baletet táncol Ligeti József.
10. „Az idegen katoná”. Kádár Imre dr. író darabja. Előadják a Magyar Színház művészei.

Jegyek elővételben a Magyar Színház pénztáránál, Sugár és Deutsch sportáruházában, a Mode de Paris szűcsüzletben és a [Royal illatszertárban válthatók. A matiné iránt megnyilvánuló nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a jegyekről idejében gondoskodni.

Kommunista tüntetés Párisban

Páris, dec. 22. Tegnap több ezer kommunista tüntetett Párisban. Bendzavarás nem történt. Emeltesreméltó, hogy a tüntetők száma a juniusi demonstrációkhoz képest nagyon csökkent.

Felfüggesztik egy francia kommunista képviselő mentelmi jogát. Párisból jelentik: A kommunisták elleni akció új fázisához érkezett. A kamarában Painlevé elnök bejelentette, hogy Henriot kommunista képviselő ellen a rendőrség politikai ügyosztálya mentelmi eljárás megindítását kérte. Politikai körökben valószínűnek tartják, hogy Henriot-t a mentelmi bizottság ki fogja adni.

Nagy karácsonyi nőkalap vásár.

Csak dec. 31-ig filckalapok 275 lej. Cilinder és búrsony kalapok 390 lejűl az

kalapüzletben, Cluj, Calea Regale Ferdinand 8. szám. Gólya-druházzal szemben.

STOEWER irógép

LEPAGE Kvár. — Gyárképv. Kérjen ajánlatot.

Lebovics Béla füstös thusárut

a legpontosabban szállít postán
Lebovics Béla szalámigára
Cluj, Malom-utca 8. Viszonteláknak nagy árkedvezmény. Árjegyzék és csehscher kivanatra ingyen. Rador No 2422

Régi kolonisták unokája Palesztináról beszél...

Az első kolóniákon már a negyedik nemzedék áll munkába. Milyen az élet a narancsültvényeken? A benszülött palesztinai kolonisták szervezete. Mit hoz Erec Jizrael földje?

(Cluj-Kolozsvár, december 22. Az Uj Kelet tudósítójától) Hatalmas szál ember, arca napbarnított, angol uniformishoz hasonló ruha rajta és valami egész különös sajátosság megjelenésben. És valóban: egy a világ legrégebbi népének új típusu sarja az, aki bemutatkozik. Nem chalu, nem galutból odaszakadt bevándorló, de régi telepések unokája, benszülött palesztinai földgazda. A neve még ismerősnek esendül, Raabnak hívják s csakhamar megtudjuk, hogy ez a név az egyedüli, ami galutbeli van rajta. Jónéhány évzaddal, a hatvanas évek felé egy Raab nevű magyarországi zsidó néhány társával együtt a híres Zwi Kaliser hatása alatt elhatározta, hogy kivándorol Palesztinába. Elvitték, egy Stampfel nevű, gyalog tette meg az utat és másfél évig tartott, míg Budapestről Jeruzsálemba jutott.

Az első telepesek unokája most már egyik leghiresebb kolónián gazdag birtokos és igazgatója a zsidó narancstermelők szövetségének, a Pardesnek. Ennek megbízásából jött most is Romániába és kolozsvári látogatását felhasználva arra, hogy Erec Jizraelnek benszülött telepesét, — ezt a szinte arisztokrata számba menő palesztinai típust megszólaltassuk.

Milyen volt a régi Erec Jizrael

Az unoka a nagypapáról beszél. Az első telepesekről, akiket annakidején Cion szeretete erre a nagy elhatározásra készítetett. Akkor még nem volt cionizmus, de a filmekben már derengett Cion munkára parancsoló szeretete. Jeruzsálem akkor még a chaluka városa volt. A semmittevő, holdvilágból, könyöradományokból élő chaluka zsidók köré került azután a Magyarországból kiszakadt pár ember, akik elhatározták, hogy otthon teremtenek maguknak Palesztinában. O thont és munkát: visszatérnek a földhöz, az ősi rögökhöz. Akkoriban Palesztinában még a kocsit sem ismerték és azt sem tudták, mi a petróleum. Az egész országban egyetlen orvos élt s így a malária zavartalanul pusztíthatott. „Egy nagy moosár és egy nagy temető” — ez volt, amia megkezdették a munkát. A moosár kisebb lett, a temető egyre nagyobb. Egyik telepés család 14 tagjából kettő maradt élve, mondja Raab.

A mi Budapestről ez szakadt telepesek így fogtak hozzá munkájukhoz. Hihetetlen nehézségekkel kellett megüzdeniük. A letelepülés elején a chaluka zsidók összeálltak az arabokkal és megtámadták őket. Hetron körül folyt le a harc, amelyben ők győztek. Most már mi sem állta volna az útját a béték munka megkezdésének. Meg is találták az alkalmas helyet és hozzáfogtak annak a kolóniának építéséhez, amely azután Petach Tikva néven ma az egész világon a zsidó munkának egyik értékes munkája. A munka elején azonban váratlan ellenfélre találtak: a maláriára, amely valóságos megtizedelte őket. Ekkor a kolónia kivonult és a földjüket déli részén telepedett le. Hozzáfogtak a csatornázásához úgy, hogy azután később az első telephelyre költöztek vissza.

Rotschild báró szerepe

Azóta sok minden történt Petach Tikvával. Hozzáfogtak a telepesek a szőlőműveléshez, azonban munkájuk nem sikerült. Ekkor lépett közbe Rotschild báró, aki megvette a területet, majd Rotschildban óriási pénzösszeget alkutott és lehetővé tette, hogy az első kolóniák nemcsak megmaradhasanak, de virágzó szigetekké legyenek. A kolónia történetéhez tartozik még, hogy 1922-ben francia igazgatóra arab törzsek támadták meg Petach Tikvát. A palesztinai vendég, Benazar Raab, csillogó szemmel beszél még most is azokról a harcokról, amelyekben zsidó ifjak a saját otthonukért onthatták véréket. Petach Tikva megmenekült az arab horráktól. A zsidók négy, az arabok negyven négy halottal vésztettek. És a jisiv Erec Jizrael gazdagabb lett egy gyönyörű mondással. Amikor a legöregebb telepesnek fiát halálos golyó érte, az apa méltóságos gyászal mondomta:

— *Hálát adok neked aristenem, hogy megérni adad, hogy flam Cion védelmében haljon köst halál.*

Azóta minden csendes Petach-Tikvában,

gazdag, boldog élet folyik. Itt van a narancstermelés középpontja. A narancs tudvalegileg Palesztinának legfontosabb kivitel terméke. Ma már a jaffai narancs fogalom az egész világon és Angliában nem is hívják másképp a narancsot, mint: Jaffa. A narancstermelők egy nagy szövetséget alakítottak, amely az egész világot narancsossal látja el. Benazar Raab egyike a legismertebb gazdáknak Erec Jizraelben és így első sorban az ottani mezőgazdasági viszonyokról kértünk felvilágosítást.

Erec Jizraelben minden megterem

Az első kérdésünk az volt, hogy mi az, ami Erec Jizraelben megterem. A válasz rövid:

— Minden. Mert épp úgy van tropikus vidéke, mint mérsékelt éghajlata. Palesztinának általában szubtropikus éghajlata van. A Jordán vidéke tropikus vidék, míg a hegyeken mérsékelt éghajlat uralkodik. Érdekes, hogy a narancs csak egy bizonyos területen nő meg és pedig Haifa és Gaza közötti földszávon. De ezen földszávon túl sehol narancs meg nem teremhet. Gyapotültvényekkel a Jordán tájékán kísérleteztek sikerrel. A cukornád mindenütt megterem. Néhány új tropikus gyümölcssel is kísérleteztek, így a gránátalmán kívül a golyava és az anona a legizletesebb palesztinai gyümölcsök közé tartozik. A szentjánoskenyér mindenütt vadon terem, a Karmelen szamarak legelik le. Szeptembertől októberig tart a datolya szezonja. Banán az egész évben van. A narancs szüret megszakítás nélkül novembertől májusig tart. A szőlő szüretelése már májusban kezdődik és tart novemberig. Különösen jól beválnak a gyógynövények termelése. Azokon a területeken, amelyekben mást termelni nem lehet, most mindenütt ricinust termelnek.

Mit hoz a föld

Különösen érdekes adatokat kaptunk Raabtól a földművelés jövedelmezőségéről. Egy dunanon mintegy harmincöt font értékű narancsot lehet kitermelni, míg a megművelése alig kerül tíz fontba, úgy, hogy egy dunamon húsz-huszonöt fontot keres a gazda. Egy hold termése tehát meghozza a százhuszszázötven fontot. Egy narancsfán átlag százötven narancs terem. Jelenlegétől álljon itt, hogy egy Jankov nevű petach tikvai zsidó termelő, aki tizen nyolc dunamon gazdálkodik, a múlt évben narancsültvényével nyolcszáz fontot keresett meg. Bennünket a narancstermelés annál is inkább érdekelt, mert Románia szállítja a fanyagot a narancsládákhoz. A múlt évben Romániából csak a Pardes ötvenmillezer értékben szállított ki deszkát ladák készítéséhez.

A dohánytermelés is egyike a legjövendőbb mezőgazdasági ágaknak, bár az utóbbi időkben bizonyos túltermelés látszik. Dunamonként husz-huszonöt fontot lehet tisztán dunamonként megkeresni, úgy, hogy egy holdon százötven-kétszáz ezer lej.

A szőlőtermelés némi krachot kapott, mert Amerikába és Oroszországba nem lehet szállítani. A szőlőt most nagy gyárasban díszmű készítésre használják fel. Igaz jövedelmező a konyhakertészet is.

Az erdélyi kolónia jövője

Megkérdeztük Raab urat az erdélyi kolónia mezőgazdasági lehetőségéről.

— Az erdélyi kolóniát nem láttam, de ismerem a területet, ahol alakult. Pompás, jó föld, amely különösen gabonatermelésre, kertészetre alkalmas, míg narancsültvényekre és általában plantázstermelésre nem. Néhány kolóniabeli is ismerk és nagyon jó benyomást nyertem munkakészségükről. Természetesen bizonyos időbe kerül, míg az itteni viszonyokkal megismerkedve, eggyé válnak a földdel s addig meg fog kelleni fizessék a tandíjat. De én hiszem azt, hogy az Erec Jizrael pompás földje a legjobb gazdákat neveli az erdélyi telepesekből is. Hallottam Erec Jizraelben arról is, hogy az erdélyi zsidók Akkó körül várost akarnak létesíteni. A helyet nagyon jól kiválasztották, mert Akkó és általában a haifai sőt a legnagyobb jelentőségű terület Palesztinán jövőjére nézve. A haifai kikötő gőcpontja lesz egész Ázsia kereskedelmi életének és így ott virágzó gazdag élet várható. Egész termé-

szetesen ez azt is jelenti hogy az erdélyi zsidóknak sietniük kell a föld megvásárlásával, mert olyan áramelkedés várható, hogy azután már hiába akarnának Akkónál földet szerezni.

Benazar Raab a palesztinai zsidó közeleiben igen nagy szerepet visz, amennyiben ő a megalkotója és első elnöke a „Bae Benjamin” nak. Ez a szervezet a régi benszülött kolonistákból alakult meg és a célja az, hogy a kolóniák szervező feladatát kiterjesse azokra is, akik már régen kikérültek Erec Jizraelbe, de földhöz jutni nem tudnak. Így például Galileában sok régi kolonistának a gyermeke kivándorolni kényszerül, mert már nem jut számára föld. A jisiv szempontjából igen fontos, hogy ezeket letelepítsék, mert hiszen ezáltal biztosítják olyan elemeknek az ottmaradását, amihez hasonló alig kaphatna Erec Jizrael. Ezért alakult meg a Bae Benjamin, amely így szinte a benszülött zsidó érdekeit védi az Alea val szemben. A Bae Benjamin Erec Jizrael politikai életében is élénk részt vesz és a jobboldalt képviseli. Hiszen ténylegesen ezek alkotják Erec Jizrael benszülött konzervatív zsidó parasztságát.

Amint előbb jeleztük, Benazar Raab Palesztina legnagyobb szövetségének, a Pardesnek képviselőjében jött el Erdélybe. A palesztinai narancsok ma már itt is Romániában is közkedveltek. Sokkal nagyobbak, miat az olasz narancsok, sokkal izletesebbek és maguelküliek. Ezek a narancsok egy vitamin nevű anyagot is tartalmaznak, amelynek hatása a szervezetre kitűnő, annyira, hogy Angliában ma már általános szokás, hogy reggeli előtt meg a munkás is, egy „Jaffát” eszik meg. A múlt évben tízezer láda narancsot szállítottak Erdélynek, az idén huszonötezer láda narancs behozatalára számítanak.

Judecatoria de Pace din Ieanda-Mare

No. 2093/1924.

Publicatiune de Licitatiune

Noi seful judecator al Judecatoriei de pace din Ieanda Mare in lipsa notarului public si in urma cererei Banca de Industrie si Comercial s. a. firma inreg din Baouresti, Sur Banca Nationala 8. repr priu Dr. Max Klein advocat din Cluj.

Comunicam ca pentru incasarea preteziunilor de 4.000.000 lei, cap. si acc. in baza art. 306. din Cod. Comercial se va vinde prin licitatie publica intreaga exploatare din Russ (jud. Sulooc Doboc) plusa Ieanda Mare a debitorului in ziua de 29 Decembrie 1924, la orele 9 a. m. in halta Russ.

1. Obiectele cari se vor vinde prin licitatie publica sunt urmatoarele:

- a) Circa 27.000 m. lemne de foc aflatoare in padure si halta Russ.
- b) Furniculanul in lungime de 42000 m. cu completa instalatie.
- c) O locomobila transportabila 16 H. P.
- d) 55 vagoane cu reserve de furnicular 496 m.
- e) Decovil 6480 m. cu 6 vagoane de transport cu toate instalatiile de transport in stare buna.
- f) Lemne netaiate oca. 300 vag. in padure.

2. Conditiiunile licitatiiei:

- a) Intreaga exploatare se va vinde una masa.
- b) Comparatorul are de a plati pretul cu compararii in numerar si a prelua uzina vanduta imediat.
- c) Comparatul are de a plati taxa crantului.
- d) Banca petitionala nu raspunde nici pentru ovanul nici pentru licitatie.
- e) Pretul de sigurare este 4.000.000 Lei, observand ca uzina se va vinde si sub pretul strigarii.
- f) Comparatorul va ave un termen de 2 ani pentru exploatarea si furnizarea marfei taiaata si netaiate.
- g) Comparatorul pe langa pretul de cumparare este obligat a preda succerive si gratuit Directiunii CFR. 850 vag. lemne de foc a 10.000 kgr. ab gara Russ.
- h) Comparatorul pe langa pretul de cumparare este obligat a tolera cu Divizia 16. Dej. se furnizeaza gratuit si succerive 450 vag. lemne de foc a 10.000 kgr. dia lemnele vandute.

3. Nu este pe seama debitorului ca curator pe dl dr. Mihail Markovits, advocat in Ieanda-Mare.

4. Obliga pe susnunitul reprezentantul Bancii se comunica acasta licitatie publica in gazeta din Cluj.

Ieanda-Mare, la 21 Decembrie 1923.

seful judecatoriei Liszkay

Pentru conformitate: ss. indiscefrabil.

Mak...
Milye...
Nem v...
Ban is...
Hál...
Kiszlev...
Juda m...
Jeruzsá...
dog idő...
lándzsa...
forduló...
nóra m...
ség le...
a kard...
év óta...
érezük...
mondani...
ökle irt...
jén. M...
eszméne...
majd. H...
dent kivi...
a mogun...
parancso...
fizmosok...
ahhoz...
addig cs...
kezés: ké...
kiszlev 2...
ki a szir...
C...
Jeruzsálem...
vezére, a...
ivédéka...
a Lengyel...
szerezenek...
let, amely...
ilyen irány...
most van...
Szentföldön...
dek számát...
Eddig sú...
kétharmada...
a földet.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdelyi es biansagi zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giskalay János és dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek atanyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Kedd
5685 Kiszlev 26.
1924 december 23.
Chanuka második napja.
Este a harmadik chanuka nécs meggyújtása.

Makkabeus Simeon ezüstpénze: 1 sékel. A pénz körén az óhéber betűkkel, baloldalon: „Sékel Jisrael” jobb oldalon: „Jorusalajim Hakködösá.”

Pacifizmus. Szép, igaz emberi elgondolások. Milyen kár, hogy az erősek és gyöngék harcában mindig a gyöngék a pacifisták. Árt az eszmének és nem használ a hirdetőjének. Mert igazán így kellene szólni: tulságosan erős vagyok ahhoz, semhogy az öklömet kívánjam használni. És így: nagyon is gyöngye vagyok, nagyon sokat érzem a masok öklét, semhogy le tudnék mondani az öklől lehetőségeiről. Így igen. Milyen más volna az eszmék érzése és teljesülése, ha az erősek valóban pacifisták és a gazdagok szocialisták. Akkor nem volna a pacifizmus a gyöngesség jele és a szocializmus a korgó gyomoré. Akkor a béke gondolat az erő jogán is érvényesülni tudna és az éhséget a jóllakott erők szüntetnék meg. Paradox elgondolás, de így kellene lenni. És az egésznek igazságából mi csak egyet erzőnk ki. Nem vagyunk elég erős k még ahhoz, hogy igazán becsületesen és még ösztönös gondolatainkban is pacifisták tudjunk lenni.

Hát csak sz ljen az ének, röstelkedés nélkül régi harokról, régi diadalokról évfordul ra. Ma Kiszlev 26 ika van. Kétezer esztendővel ezelőtt Kiszlev huszonötödik napján verte ki Makkabeus Jua maroknyi serege a szir-görög haderőket Jeruzsálem falai közül. Egy csöppnyi sereg, boldog idők pacifista profétáinak utoda, karddal és lándzsákkal. És azóta, két-zer esztendő minden fordulóján, zsidó házakban föllangoznak a mönóra mécsai nyolc napon át. A világ, az emberiség lezósibb pacifista népe évrol évre megünnepli a kard győzelmének emlékünnept. Mert kétezer év óta mind a mai napig, nagyon is hátunkon éreztük a masok öklét, semhogy le tudtunk volna mondani arról az emlékről, amelyet a magunk ökle irt a világ történetébe. És így van az rend-jén. Mert a gyöngék pacifizmus csak árt az eszmének és nem használ a hirdetőjén k. Majd, majd. Ha harok és sorsok megteljesülésével mindent kivivtunk már, ami a nép télet teljessége: a magunk országát és a magunk országában a parancsoló erőt, akkor jöjjenek proféták és pacifizmusok. Akkor már elég gazdagok leszünk ahhoz, hogy ajándékot is elfogadhassunk. De addig csak harsogjon zsidó zivekbe a megemlékezés: kétezer és nyolcvannyalc esztendővel ezelőtt Kiszlev 25-ikén Makkabi zsid i bottal kergették ki a szir-görög haderőt Jeruzsálem falai közül.

Chaszidok Palesztina ujjaépítéséért. Jeruzsálemből jelentik: A chaszidok két tekintélyes vezetőre, a jablonai rabbi és a kosovai maggid egyik ivédéka akciót indítottak abban az irányban, hogy a Lengyelországban élő chaszidok között híveket szerzenek Palesztina ujjaépítéséhez. Egy egyesület, amely neve „Avodat Jisrael” már működik is ilyen irányban, míg a másai, „Nachalath Jaakow” most van szervezés alatt. Az egyesületek célja a Szentföldön birtokot vásárolni olyan chaszid családok számára, akik földmívelést akarnak folytatni. Eddig esámanyolcvan család jelentkezett, akiknek kétharmada jómódu és saját pénzéből vásárolja meg a földeket.

Ujbb kommunista merényletek Reválban. Koppenhágából jelentik: A Reválól érkező hírek szerint az ottani vasúti raktárt felgyújtották. A rakár teljesen leégett. A tűz alkalával több robbanás történt. A tűz alkalmával több robbanás történt. A tűz alkalmával több robbanás történt. A tűz alkalmával több robbanás történt.

A tözsei rémbírtesztiöket a hatóságok üldözik Párisból jelentik: Az utóbbi napokban az értéktözsdén híreket terjesztettek bizonyos érdekcsoportok. A rendőrség a tözse vezetőiségének megkerésésére eljárát indított többek ellen, akik híresztelésekkel befolyásolni akarják egyes értékpapírok kurszusait.

Letartóztattak egy zsebmetszőt. Szapanyos József kolozvári kereskedő tegnap este feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a zsebéből kilopta az óráját és a láncát. A rendőrség és a feljelentés alapján azonnal bevezette a nyomozást és meg az éjszaka folyamán elfogta a tettest Valch Pal rovimultu bádogos személyében. A letartóztatott zsebmetsző beismerte a lopást és a lopott dolgokat azonnal előadta. A rendőrség Valach Pált kihallgatása után átadta az ügyészségnek.

A Palesztinában élő amerikai állampolgárok védelme. Londontól jelentik: Az amerikai nagykövetség angol-amerikai szerződést irt alá, mely szerint a Palesztinában élő amerikai állampolgárok ugyanugy tekintetnek, mint bármely, a népszövetséghez csatlakozott állam alattvalói. Eddig ugyanis az amerikai állampolgárok csak konzuljaink védelme alatt állottak, míg a népszövetség kebelébe tartozó államok polgárai a főközmányzónak, mint a népszövetség mandatórius megbízottjának egyenes védelme alá tartoztak.

Senki sem veszít, ha a channuka-játék (kvittli, trenderli) nyeresége a K. K. L.-é, mert ezzel a zsidó nép nyer, hisz mindannyiunk számára váltjuk meg az ősi földet.

Chajesz bécsi főrabbi Newyorkban. Me írjuk, hogy Bécs híres főrabbija, dr. Perec Chajesz az osztrák zsidó iskolák főlegényezése ügyében Amerikába utazott. A „Leviathan” gőzös, amelyen a főrabbi utazott, veszedelmes viharok átélése után szorongóan partot ért. A tudóst nagyon szivélyes fogadtatásban részesítették nemcsak a zionista körök, hanem az amerikai tudós világ is. Dr. Chajesz öt-hétig szándékozik Amerikában maradni és ezt az időt föl fogja használni arra, hogy a jeruzsálemi hőseer egyetemnek propagandát osszájon.

Tizenegy zsidó a német Reichstagban. Berlinből jelentik: Az új Reichstagban tizenegy zsidó képviselő foglal helyet. Ezek: Dr. Ludwig Haas, Riesser, Hug, Heilmann, dr. Julius Moses, Edu rd Bernstein, dr. Ro senfeld, dr. Paul Levy, dr. Rudolf Huferting, dr. Hertz, dr. Landsberg, Rath Fischer, dr. Rosen berg, Scholem és Katz.

Koppel Artur önként jelentkezett az ügyészségen. Nagyvádról jelentik: Koppel Artur, a Karl Lössen cég itteni igazgatója, aki ellen büntenyítő följelentést tettek és a hatóságok, mint hogy Koppel a városban nem volt feltalálható, koröz evelet adtak ki, ma délelött önként jelentkezett a vizsgálóbíró előtt. Kijelentette, hogy az ellene folyamatba tett följelentésről nem tudott és gyanyulatul utazott Aradra. Itt a lapokból értesült arról, hogy a cég följelentésére a büntényi hatóságok körözök. A vizsgálóbíró a följelentés alapján azonnal kihirdette Koppel Artur ellen a letartóztatási végzést. Koppel Artur megnevezte ügyvédjét, aki a letartóztatás ellen felfolyamodással élt.

Rablótámadás egy temesvári újságíró ellen. Temesvárról jelentik: Tegnap este a Jozsef városi Rónai-felső verdegő előtt egy ismeretlen ember megtámadta Mircea József újságíró, a „Vointa Banatului” munkatársát, akitől pénzt követelt. Az újságíró nem teljesítette a támadó követelését, mire az revolvert rántott és kétszer az újságíróra lött, majd a sötétben elmenekült. A kétlövés közül csak az egyik talált és Mircea Józsefet súlyosan megsebesítette. A rendőrség az ismeretlen rabló kézrekerítéséért erélyes nyomozást vezetett be, de a nyomozás még nem vezetett eredményre, mert a támadó kiletét még nem sikerült megállapítani.

Inogó felhőkarcolók. Newyorkból jelentik: A város tanács-testülete engedélyezte egy új felhőkarcoló építését, amely magasabb lesz az Eiffeltoronynál, tehát háromszáz méternél. Ezzel egyidejűleg azonban érkezik a hír, hogy több newyorki felhőkarcoló inogni kezdett és egynek a mérnöki hivatal el is rendelte a kiürítését.

Trockijt angorai nagykövetté akarták kinevezetni. A „Chicago Tribune” jelentése szerint a szovjetek végrehajtótisztvága, amely Trockij Moszkvából való eltávolítására orvosi szakvéleményt készített, mely szerint a népbiztos egészségé fel-tétlenül a kaukásusi tartózkodást kívánja meg, most azzal a tervvel foglalkozik, hogy Trockijt angorai nagykövetté nevezze ki. Trockij ugyanis az öt évtárhba tenni kívánó orvosi szakvélemények ellen ellenszakvéleményeket szerzett be és nem volt hajlandó Moszkvából eltávozni.

Csehszlovák pénzjegyek bevonása. Prágából jelentik: Az 1919 április 15 én és ugyanazon év december 31 én kiadott egy és ötvénkoronás bankjegyeket a jövő évtől kezdve két éven belül be fogják vonni 1926 december 31-én tute pénzjegyeket fízetési eszázul sehoh el nem fogják fogadni.

Ügyvédi hír. Dr. Francovici Jenő ügyvéd Bucuresteben irodáját Strada Franklin 5. sz. alól Strad. Bradului 8. szám alá helyezte át. Telefon: 37-58.

Kihágási ügyosztály hírei. A rendőrség kihágási osztályának a főnöke, Chifor rendőrigazgató ma délelött az alábbi ügyekben hozott ítéletet: Hoffmann István kolozvári kereskedő nem jelentette be a cselédjét a rendes időre és ezért ötezz lej pénzbüntetésre ítélték. Tripan Simon bérkocsis örizetlenül hagyta a kociját és a kocsi elé fogott ló egy uriaszonyt meharapott. A kihágási ügyosztály Trip-n Simont hatázz lej pénzbüntetésre ítélté. Zalában László bérkocsituljdonost gyors-hajtásért ötezz lejre ítélték. Máhé Ferencet, amiért engedély nélkül építkezett három száz lejre ítélték.

EGY ÉRDEKES AMERIKAI HÁZASÁG. Daily Telegraph f. hó 15-i számában közli, hogy a világhírű komikus, Zigotto, a világgépítikum kedvence, házasságra lép december 25-én az amerikai Miss Doly Brant milliárdosnővel. Részünkrol a fiatal párnak boldog éle et kívánunk. Ezen szerencsés eseménnyel kapcsolatban értesülünk, hogy a SELECT-MOZZGO-ban december 25. és 26-án Zigotto legújabb bohózatait fogják előadni, ugymint: Zigotto pék. Zigotto sherif és Zigotto fűrészyári tanonc.

Magyar Karácsonyi vásár
Mélyen leszállított árakkal
BLATT
Piața Unirei 13.
1 pár kötött női harisnya ... Lej 25
1 pár flohr harisnya ... 53
6 pár női harisnya minden színben ... 145
6 pár férfi zokni minden színben ... 145
6 pár kötött férfi zokni divatszínekben 198
1 pár női muszlin harisnya ... 69
1 pár női céna harisnya ... 98
1 pár céna fatyol harisnya ... 90
1 pár selyem harisnya, színekben ... 172
1 drb gyapju sall ... 115
1 drb himalája sall ... 140
1 drb női divatsapka ... 120
1 pár téli keztyű, női és férfi ... 55
Gyermekek reformnadrág ... 65
Női reformnadrág ... 96
1 drb női kötött kabát ... 440
1 drb divatmellény ... 550
1 drb divatmellény selyemmel ... 665
1 drb női gyapju ruha divatszínekben 595
A karácsonyi vásár alkalmából az összes raktáron levő árú mélyen leszállított árakkal lesznek kiárusítva
Blatt harisnyái a legjobbak

elenti hogy az erdelyi a föld megvásárlásával, s várható hogy azután a kónál földet szereszn. sztinai zsidó köréletben amennyiben ő a meg. a „Bie Benjamin” nak. enszülött kolonistákól az, hogy a elonista or. arjessze azokra is, akik rec Jisraelebe, de föld. gy például Galileában gyermeke kivándorolai em jut számára föld. gen fontos, hogy eze. men ezáltal biztosítják naradát, ahhoz ha. eo Jisrael. Ezért ala. a, amely így szinte a t védi az Alea val in Erec Jisrael poli. sztt vesz és a jobbo. nyilegesen ezek alkot. ott konzervatív zsidó

Benzar Raab Palesztinai, a Pardesnek elybe. A palesztinai Romániában is közbak, miat az olasz bek és maguelkillek. amin neví anyagot hatása a szervezetre liában ma már álta. előtt még a munkás. A mult évben tíz. ottak Erdélynek, az arancs behozatalára

Neanda-Mare

licitatiune

de pace arului public si in arie si Comercial s. a. r B. na Nationala 8. vocat din Cluj. aresa preteziunii de baza art. 306. din aria licitatie publice (jud. Solnoc Dobos) in in ziua de 29. a. m. in halta Bass. ade prin licitatie pub.

de foc aflatoare in de 42000 m. cu

ila 16 H. P. de fu nicular 496 m. vagoane de transp. sport in stare buna. vag. in padura.

a vinde una masina pretul cu reparatii vanduta imediat, si taxa erarului. guade nici pentru

000 000 Lei, obser. no pretul strigarii. termin de 2 ani a mariei taiata si

pretul de cumparare si gratuit Di. de foc a 10.000

pretul de cumparare 16. Dej. se furni. vag. lemne de vanduta. ordoni ca curator advocat in Neanda-

representantul Bancii publice in gazeta din

ie 1923. ariei Liszkay es. indicocefrabil.

SPORT

A Haggibbor tisztújító rendkívüli közgyűlése

Megválasztották az új tisztkart. Weissburg Chajim dr.-t és Stotter Aladárt díszelnöknek választották

(Cluj Kolozsvár, december 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Igen szép érdeklődés mellett, nagyszámú tag részvételével zajlott le vasárnap délelőtt a Haggibbor sportegylet rendkívüli közgyűlése. A rendkívüli közgyűlés és összejövés az évi vált szükségesség, mert az egyesület több vezetőtagja másirányú elfoglaltsága miatt lemondott.

A kitűzött időnél egy félórával később, 11 órakor nyitotta meg a közgyűlést dr. Tischler Elemér elnök. Megnyitójában ismertette szokot az okokat, amelyek a rendkívüli közgyűlés összehívását szükségessé tették. Röviden elmondja a júliusi közgyűlés óta történeteket, mely után felkéri dr. Fenichel főtitkár, hogy tartsa meg titkári beszámolóját.

Dr. Fenichel titkár sorrendbe halad az eseményekben, míg elérkezik a Haggibborra és az egész zsidó sportársadalomnak örökké emlékeztető október 5-éhez, Jakobi Dudi elhalálozásának napjához.

— Hiányzik valaki közülünk, — mondja a titkár — nem látjuk a padok között az ő szilpatikus, szeretetreméltó alakját. Ki gondolta volna a júliusi közgyűlésen, hogy a mi Dudink ma már halott lesz? Ő már a múlté s miránk csak egy feladat vár; megőrizni az ő emléket. Igéri és szentül hizi, hogy amíg egy Haggibborista lesz a földön, Dudi emléke nem fog feledésbe menni.

A Dudi-ról szóló megemlékezést a jelenlevők állva hallgatták végig.

Az egyesület anyagi és erkölcsi sikereiről számolt be még Fenichel, mely után a szakosztályvezetőket kéri fel az elnök, hogy tegyék meg jelentéseiket.

Mielőtt erre sor kerül, szót kér Moskovits Jakab, a Haggibbor egyik régi híve.

— A Haggibbor megalakulása óta — mondja Moskovits — 5 év telt el s az elmúlt évek munkáiról kívánok beszélni. De nem folytathatja beszédét, mert az elnök — nagyon helyesen — figyelmezteti, hogy a klub a szabályoknak megfelelően minden évben közgyűlést tartott, amelyen minden egyes alkalommal megvitatta az elmúlt évek eseményeit, megadták a vezetőség részére a felmentvényt, így csak a legutóbbi közgyűlés óta történetekről engedni beszélni.

A szakosztályvezetők megteszik jelentéseiket az elmúlt hat hónap eseményeiről, a közgyűlés megadja a felmentvényt a régi vezetőségnek, mely után Tischler Elemér dr. felkéri a jelenlevő dr. Fischer Józsefet, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnökét, hogy az új választások megjelölésére vegye át az elnökséget.

Dr. Fischer József készséggel eleget tesz a kérésnek és pár percre felfüggeszti az ülést, hogy a kandidáló bizottság elkészítse előterjesztését.

A jelölőbizottság jelentése alapján az új tisztkart így alakult meg: Elnök Tischler Elemér dr. Alelnökök: Brauner József dr., Judovics László, Eisenstädter Samu, Biró Andor, Gergely Dezső, Marton Ernő dr. és Mauthner Samu. Ügyvezető alelnökök: Nossin Mór és László Jenő. Főtitkár Kapes Imre dr. Titkárok: Fenichel József dr., Goldstein Mór és Jambor Ferenc Főjegyző: Fischer Samu dr. jegyzők: Imre Lajos, Feuermann Mór és Vida Andor. Főpénztáros Klein Miksa. Pénztárosok: Friedmann Márton és Feuerlicht Andor. Ellenőrök: Spitz Antal, Pinkász Pál, Verzes Imre, Jakobi Ernő, Biró Jenő és Schwarts Miksa.

Futballszakosztályi elnök Knöpfler Bernát dr. Intéző Salamon Lajos. Második csapatok intézője Farkas József. Ifjúsági és törpe csapatok intézője Janovits Károly és Goldstein Mór. Uszószerkesztélyi elnök Sugár Andor. Nehéz atlétikai szakosztály-vezető Schlesinger Imre. Könnyű atlétikai szakosztály-vezető Halmi Vilmos. Vívószakosztályi elnök Róth Marcell dr. Teniszszakosztályi vezetők Gottlieb József és Buchwald Béla.

Vigalmi bizottság: Radó Ernő, Baumweig

Dódi, Schlesinger Jenő, Tischler Béla dr. és Virág Lajos. Klub-ügyezők: Fischer Tivadár dr. Fischer József dr., Kartész Jenő dr. és Kransz Imre dr. ügyvezők. Klubgazdák: Tischler Béla dr., Benjamin Mics és Grünwald Géza. Gondnok Krass Géza. Klub orvosok: Róth Marcell dr. Fischer Mátyas dr., Löbl Adolf dr., Herschtovits Idor dr., Weinberger Zsigmond dr. és Hamburg József dr. Kultur-bizottság: elnök Giszalaj János, tagjai: Deszberg Smon dr., Virág Lajos, Ligeti Ernő dr. és Szabó Imre.

A választások után dr. Fischer József magas

A Comitetul Regional közgyűlése

Megválasztották az új tisztkart

A Kolozsvári sportvezetés tegnap tartotta rendes közgyűlést, amelyen a tisztkart is megválasztották. Lényegében nem történt változás a szervezetnél, a tagok nagyrészen a régi maradtak. Az új tisztkart így a következők:

Elnök: Dr. Tatár Coriolan. Comitetul Regional tagjai: Boila Romulus dr. egyetemi tanár 33, Giurgiu Petru kapitány 31, Drágos Teofil CFR. műhelyfőnök 30, Georgescu mérnök, gyufagyári igazgató 33 és dr. Koczka Árpád orvos 24 szavazattal. Kerületi szövetségi kapitány: Jon Popescu 20 szavazattal. Futballszakosztályi elnök Mitter Valér dr. 35 szavazattal. Fegyelmi bizottság. Elnök: Salvan Virgil mérnök, tagok: dr. Lucian, dr. Welsch Lajos dr. Turcu és dr. Siirtau. Atlétikai szakosztályi elnök dr. Leucuta Ion. Teniszszakosztályi elnök Georgescu mérnök. Uszószerkesztélyi elnök Nagy Adam. Birkózó és box szakosztályi elnök B. Balon. Biróbizottsági elnök Nagy Lajos. Torna szakosztályi elnök Iliesiu tanár. Oina-szakosztályi elnök Iliesiu tanár. Pénzügyi szakosztály: Elnök Tosa Juliu dr. Tagok: Lucian dr., Popescu, Marosinievitz Lajos, Catarig Lúts és Angelotti Kornél. Egészségügyi bizottság elnöke Alexandru Pop dr. Turisztikai szakosztály elnöke dr. Bilasco egyetemi tanár. Céllövészeti szakosztály elnöke dr. Barbul Eugen egyetemi tanár. Téli sportok szakosztályának elnöke Giurgiu Petre kapitány. Vívószakosztály elnöke Ciortea mérnök. Ellenőrök: Horváth Kálmán, Georgescu mérnök és Kovács Lajos.

Tegnap sporteredmények:

Temesvár. Kinizsi—TMTE 2:0 (0:0). A Kinizsi utolsó bajnoki mérkőzése, amelyet Frech és Schiller góljaival biztosan nyert meg. Biró: Oravetz (Arad). A Kinizsi a győzelmével az őszi baj-

Ing

és fehérnemű-
confectionálás

kereskedők és magánfelek-
nek, saját valamint
idegen anyagból.
Kitűnő szabás, elsőrendű
kivitel. Olcsó árak!

Gabriel **PAPP** Gábor

uridivatüzlet és fehérneműüzem

Cluj, P. Unirei 8.

Timisoara, Cetate

szárnyalásu gyönyörű beszéddel ittatta be a vezetőséget. Arra kéri az új vezetőket őrizzék meg továbbra is a kolozsvári zsidó sportársadalom drága bicskét a Haggibbor. A rendkívüli mély hatást keltő beszéd után Tischler Elemér elnöki programot ad, amelyben az új Haggibbor pálya felépítését az összes sportegyesülettel való békés együttműködést tűzi ki célul.

Stotter Aladár volt elnök üdvözlö az új tisztkart, figyelmezteti arra a nehéz feladatra, amire vállalkozott. Ő mind közönségre ezután is barcolni fog a Haggibbor érdekeiért. Az indítványok során Giszalaj János frappáns hatású beszédben indítványt terjeszt be, hogy a közgyűlés válassza meg örökös díszelnöknek dr. Weissburg Chaimot és Stotter Aladárt a Haggibborért kifejtett önzetlen munkálkodásukért. A közgyűlés örösi lelkesedéssel egyhangulag mássá vá tette az indítványt, percekig zúgó tapsal üdvözlö a díszelnököket, mely után az ülés emelkedett hangulatban véget ért.

női forduló győztese lett és egy ponttal vezet a TAC előtt.

Gyapjuipr—Banstul 1:1 (0:0). Másodosztályú bajnoki mérkőzés, amelyet Janczer bíró vezetett.

Zombolya. TAC—ZSE 4:0 (3:0). Megismertelt bajnoki mérkőzés, melynek góllait Tarnok, Holz és Pozák (2) rúgták. Biró: Danciu.

Külföldi eredmények:

Zürich. MTK—Jonn Fellows 5:0.

Belgrad. FTC—Belgrádi SK 2:0. December 20-iki eredmény. Jugoszlavia SC—FTC 2:1 (2:0).

Hannau. Vass (Budapest)—Hannauer FC 2:2.

Budapest Husiparos—KAOE 1:1. II. o. bajnokság.

Barcelona. Austria—Spanyolország 2:1.

Utol- érhetetlen olcsó

árakért szeresheti be karácsonyi
szükségleteit — női és férfi

szövetek,
selymek,
vászon

és mosóárukban

Heller, Weisz & Molnár

divatruházában — Cluj-Kolozsvár,
Calea Regele Ferdinand No 6.

Nagy, olcsó
karácsonyi

maradékvásár

Divatos nőikabátok végleges kiárusítása mélyen
leszállított, minden elfogadható áron.

URANIA áruház

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 34.
Urania-mozival szemben. Sirocco 100

Modern ruhafestés, tisztítás GINK-nél, CLUJ

Lloyd
3022.

KÖZGAZDASÁG

Indokolt-e a nagykereskedők panasza a cukorlerakatok ellen?

Kiskereskedők a nagykereskedők ellen. A nagykereskedők most is kaphatnak kedvezményt
(Cluj-Kolozsvár, dec. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megemlékezett már az Uj Kelet arról, hogy a cukorgyárak lerakatainak működését a kolozsvári kereskedők egy része sérelmesnek tartja. A Statul Negustoresc helyiségében tagunap dőlött néhány kereskedő részvételével az ügyben gyűlés volt, amelyen szóba került a cukorközpont Kolozsváron létesített lerakatainak működése is. Az értekezleten a kérdést Pasca nagykereskedő ismertette, aki felhívta a tagokat arra, hogy ez ügyben indítsanak akciót.

Sallak Dezső kereskedő emelkedett emeltek után szóla, aki beszédében kifejtette, hogy a lerakat elleni akció helytelen, mert a közép- és kiskereskedők a jelenlegi rendszer mellett sokkal kedvezőbb feltételekkel szerezhetik be cukorszükségleteiket. Előadta, hogy Nagyváradon néhány importőr megpróbált importükörrel versenyt támasztani a cukorközpontnak, amelynek az lett a következménye, hogy a cukorközpont több részletletet létesített, ahol az importükörnél olcsóbb áron árúsították a belföldi cukrot. Felhívta a nagykereskedőket, hogy nyugodjanak bele a jelenlegi helyzetbe, mert a cukorbeszerzésre fordítandó összeget a mai pénzszűkében máshol előnyösebben használhatják fel.

Hasonló érvelésben szöval fel több kiskereskedő, akik ugyancsak hangsúlyozták, hogy rájuk nézve a mai rendszer előnyösebb a régié, mert a depók felállítására óta sokkal kedvezőbbben tudják kielégíteni cukorszükségleteiket. Az ülésen érdemleges határozatot ez ügyben nem hoztak, hanem elhatározták, hogy a kérdés eldöntésére két hét

mulva újabb értekezletet fognak tartani.

Az Uj Kelet munkatársa a kérdésben feltétlen illetékes helyen a következő felvilágosítást kapta:

— A cukordepók felállítására előnyösen változtatott a régi helyzeten, mert a kiskereskedők és a közönség érdekeit szem előtt tartva, a cukorelosztás terén sokkal előnyösebb helyzetet teremtett az eddiginél. Ami a nagykereskedők cukorbeszerzését illeti, nem felel meg a valóságnak az, hogy a cukorközpont nem adja meg azokat a kedvezményeket, amelyeket eddig is kaptak, mert továbbra is fennáll az a rend, hogy vagonvétel nélkül a nagykereskedők megkapják a bonifikációt és pedig ugyanúgy mint eddig, száz vagon vételnél kilogramonként negyven banit. A változás csak abban áll, hogy a rendelést a cukorközpont helyi fiókja útján kell eszközölni és a bonifikált összeg a cukorkampány végével lesz a vásárló kereskedőnek kifizetve. Ez úgy értendő, hogy a cukorközpont összegezi a kampány alatt vásárolt mennyiséget és a kampány végével a vásárlás nagyságához mérten bonifikálja és fizeti ki a kereskedőt megillető összeget. Eserint tíz vagonról negyvenöt vagon vásárlásig vagononként ezer lej, huszonhatól ötvenig ezerötven lej, ötvenegytől hetvenötig kétszáz lej, hetvenhatól százig háromszáz lej és száz vagonnál fejebbi vásárlásoknál vagononként négyezer lej. Ez a kedvezmény azonban hangsúlyozottan csak abban az esetben illeti meg a kereskedőt, ha a vásárlás, mint fentebb is említettük, a cukorközpont útján lesz eszközölve.

Kedvezően halad a Zabolai szanálása. A Zabolai faipar r. t. egyike az ország legnagyobb faipari vállalkozásainak, amely a pénzügyi krízis és a faipar konjunktúrájának leromlása miatt tudvalevőleg válságba került. A vállalatnak számos faüzem van birtokában és éppen a pénzválság az a körülmény, amely a vállalatot immobilizálta. Most egy pénzcsoport finanszírozza a vállalat szanálását, amely valószínűleg kedvezően fog végződni.

Haladék a luxusadó fizetésére. Bukarestből jelentik, hogy a pénzügyminiszter a karácsonyi ünnepekre való tekintettel a luxus- és forgalmi adóval hátralékban lévő adózók számára 1925 január 10-ig adott haladékot. Hasonló természetű haladékot kaptak azok is, akik a hat százalékos és ingatlan adóval még hátralékban vannak.

Egy angol pénzcsoport favásárlása Romániában. E y nagy angol pénzcsoport befejezte az előzetes megállapodásokat több romániai fater-

melési vállalattal mintegy egymillió köbméter épületfa leszállítására. A fát három év alatt kell leszállítani, köbméterenként 2000 lej közpáron, frankó román kizötöbe.

A mai valutapiac

A mai napon a szokásos hétfői lánghaság uralkodott a devizapiacra. A kínálat általában feltöltölte a keresletet. Az ártályamok a következők: Osztrák korona 363-368, magyar korona 375-380, cseh korona 590-592, francia frank 1050-1060, svájci frank 8785-8800, dollár 19400-19500, angol font 918-92000, olasz lira 875-880.

Valutapiac december 22-én:

Bukarest. Devizák: Páris 1055, Berlin — London 930, Newyork 19500, Róma 83800, Zürich 3775, Bécs 2750, Prága 590, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 735—, márka 4650, leva 133, török lira 104, font sterling 905, francia frank 1075, svájci frank 8775, olasz lira

860, drachma 325, dinár 280—, dollár 19350, lengyel márká 3600, osztrák korona 2900, magyar korona 2700, cseh korona 575.

Külich. Nyitás — Zárás: Berlin 12290—12290, Amsterdam 20850—20875, Newyork 51595—51580, London 243000—242950, Páris 278500—277500, Milánó 221500—221500, Prága 156500—156375, Budapest 7025—7025, Belgrád 77250—77250, Bukarest 26260—26500, Varna 9950—9950, Bécs 7260—7275.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Georg Kaiser Asszonyvázolat című darabjáról irt rezonanciómba az Uj Kelet tegnapi számában egy végzetes tollhiba csúszott. Az író neve helyett címben és szövegben egyaránt Carl Sternheimot írtam. Nagyon keletlen és véletlen asszociációból származó tollhiba volt. Természetes, hogy mindent, ahol Sternheimot írtam, Georg Kaisert értettem.

Agyag ember lázadás. Az agyagember lázadása keddi esti előadásán az előadást maga a szerző, Bratán Miklós fogja dirigálni.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MAI MŰSORA

Kedd: Az agyagember lázadás (Opera-újdonság először, utána Tartaffa. A Moliev-cyklus 4-edik előadása. Premierhelyárrakkal, premierbérlet 27 szám, sorozat 180)

Szerda: Nincs előadás.
Csütörtök d. u. 3-kor: Iglói diákok [Mészkelt helyárrakkal, sorozat 181]

Csütörtök d. u. 5-kor: Mézeskalács (Operettújdonság 9-edzser, leszállított helyárrakkal, sorozat 182)

Csütörtök este fél 9-kor: Három grácia (Operettújdonság 14-edzser, bérletszűnetben, premierhelyárrakkal, sorozat 183)

Péntek du. fél 3-kor: Aladár nem számár (Gyermek-előadás, mérsékelt helyárrakkal, sorozat 184)

Péntek du. 5-kor: Árvácska (Operettújdonság 8-adzser leszállított helyárrakkal, sorozat 185)

Péntek este fél 9-kor: Vörös malom (15-edzser, bérletszűnetben, premierhelyárrakkal, sorozat 186)

Szombat du. fél 4-kor: A házasságok az égben kötetnek [Újdonság 3-adzser, mérsékelt helyárrakkal, sorozat 187]

Szombat este 8-kor: A nótás kapitány (Operettújdonság először, premierbérlet 28 szám, premierhelyárrakkal, sorozat 188)

Vasárnap d. e. 10-kor: Művész matiné Jakobi emlékére, esti helyárrakkal, sorozat 189.

Vasárnap d. u. fél 4-kor: A nótás kapitány (Operettújdonság 2-odzser, rendes esti helyárrakkal, elővételi díj nélkül, sorozat 190)

Vasárnap este 8-kor: A nótás kapitány (3-adzser, premier helyárrakkal, bérletszűnetben, sorozat 191)

Hétfő: A nótás kapitány [4-edzser, napi bérlet 49 szám A, renes helyárrakkal, sorozat 192]

Kedd: A nótás kapitány [5-edzser, napi bérlet 50 szám, B, rendes helyárrakkal, sorozat 193.]

MOZGÓK MŰSORA

Select mozgó. Kedd, december 23. Szenzációs premier. **Chabert ezredes.** Rejtélyes film, 5 nagy felvonásban, Honoré de Balzac regénye után. Főszerepben Le Bargi.

Urania mozgó. Kedd, december 23. Premier. **Haligatás völgye.** Szenzációs bűnügyi dráma, Kanada jégborította hegyi között, 6 felvonásban. Főszerepben Alma Rubens.

Apollo Mozgó. Kedd, december 23. **Kazán.** Szenzációs kalanddráma az örök hó országából, 6 felvonásban. Főszerepben Ed. Walack és a fenomenális kutya: Kazán.

Kacér:

Gólem emberakar lenni

A Magyar Színház mai operaujdonsága. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Ára 15 lej.

Pályázat

Lapusulunguresc Izr. Hitközség keres ki jó hitközségi legyen. Azonnali felvételre, fizetés megegyezés szerint. Utiköltség 300 lej.

Lóger József, hitk. elnök.

SUCHARD

CSOKOLADÉ
HAZTARTÁSRA ÉS NYERS EVÉSRE.

„Hajó“ TEA

védjegyű

illata és ize felülmulhatatlan.
A három legjobb minőség: 74 — 220 — 55 szám
Iroda és lerakat: „CORABIA“ S. A. R.
Bukarest, Strada Matei Millo 8.

A közkedveltségnek örvendő Főraktár: CLUJ,
Strada Dorobanților No 11.

GLORIA tápsör

Turdai Sörgyár Rt. Gyár: Turda ismét kapható.

December 23
be a vese-
fizék meg to-
adalom drága
mely hatást
elnöki pres-
or pálya fel-
való békes
az új tiszt-
datra, amire
is barcolat
ványok során
ésben indit-
válassza meg
Chaimot és
ített üszetlea
i lelkesedéssel
ányt, percekig
mely után
ért.
onttal veszt a
Másodosztály
ró vezetett.
3:0). Megismé-
llait Tarnok,
nciu.
:0.
2:0. December
TC 3:1 (3:0).
auer FC 2:2.
l. e. bajnoksg.
g 2:1.
len
karácsonyi
si és férfi
ászon
kban
lnár
Kolozsvár,
and No 6.
csó
ásár
inánd 34.
L. Sirocco 106
Lloyd
3022.

APRÓHIRDETÉSEK

Összesen 1000 szócikk, vastag betűvel 5 lej. Leg-
nagyobb apróhirdetés 30 lej, álláskeresőknek 30% kedvezmény

Vidéki önálló 26 éves
fiatalember, komoly szá-
ndékkal megismerkedne fia-
tal zsidókkal nyilat. Levele-
ket „Komoly szándék”
jeligére a kiadó továbbítja.
8333

Órás segéd his és negy-
munkás állást keres. Szí-
ves megkeresést „Jó mun-
kaerő” jeligére a kiadóba
kérek. 8384

Veszek használt zsidó-
tárgy u könyveket, akár
egész könyvtárat magas
árban. Ajánlatokat csakis
ármegjelöléssel kérek Lib-
rarie Safruth Cluj címre.

Elsőrendű munkaerő-
vel rendelkező fűszer, ve-
gyes kereskedő segéd ál-
lást nyerhet. Esetleg tel-
jes ellátással. Cim: Sala-
mon Lázár, Ludosul de
Murás. 8281

Két zsidó fiatalember
olcsó kőser házi kosztot
kaphat. Értekezni Dávid
Jósé szabómesternél, Cal.
Victoriei 7.

Egy ügyes fiu tanuló-
nak fizetéssel felvételt
Dávid Hermann bőrtüze-
tésben, Széchenyi-tér 19
szám. 8312

Autóbusz husz szemé-
lyes, német gyártmányu,
gyorsjára u. szig használt
carosseriával és gumikkal,
defect motorral eladó. Ér-
tekezni Központi Szállí-
tási Vállalatnál, Dej 8248

Mosónó lakásán mosát
vállal. Dávidné, Felleg-
vári-u. 13.

Vállalok esküvőkre,
ünnepségekre legfinomabb
fűzést, cukrász sütemé-
nyeket komplett recept
szerint, vidékre is megyek.
Özv. Reinherzné, Cal. Reg.
Ferd. 95. 8318

Perfekt gyors- és gép-
írózó azonnali belépésre
állást keres. Leveleket
„Perfekt” jeligére a ki-
adóban.

Alig használt férfiruhák
cipők eladók. Eszterházi-
utca 15.

Veszek könyveket. Ma-
gyar és németnyelvű
klasszikusokat, közgazda-
sági és társadalmis-tudo-
mányi gyűjteményes mű-
veket használt vagy új ál-
lapotban veszek. Részletes
ajánlatokat ármegjelölés-
sel „Könyvbarát” címre a
kiadóba kérek.

Kérje mindenütt a világhírű
HORNIMAN angol teát
Vezérképviselőt és főraktár
Otto & Alfred Herzog
Bukuresti, Calea Vacaresti 4.

**A legjobb minőségű
tejesokoládé
minden üzletheben kapható**

Fajták: *Chocolat au lait, Bosphora, Mocca, továbbá Bitter, Sec.*
Csakis minőségkedvelőknek Modern csomagolás Csakis minőségkedvelőknek

KANDIA felírás garantálja a minőséget

Az erdélyiek figyelmébe
Bukuresti, (Belvedere) 15
ort. kóser, Abraham & Comp.
(Grossmann)-féle vendéglőt a
vele szemben levő **Transval** (Str. Brezoianu 2.) modernül berendezett helyi-
ségeibe helyezte át. A t. közönség további pártfogását kéri **Abraham & Comp.**
H. Grossmann, Strada Brezoianu No 2. (A gyógyszerár mellett).
Modern és pontos kiszolgálás

Ne aljón fel hangzatos hirdetéseknek! Győződjék meg a
Dréher-Haggenmacher
DACIA
extra téli és a
Bavaria
dupla maláta sörök kiváló jó minőségéről.

Sirocco 617

Mindenütt kaphatók

Rador

**Ursus Extra világos és Hercules dupla maláta barna
kolozsvári
sörkülönlegességek**
Ursus - Czell sörfőzde Kolozsvár

לוי עברי

Héber Lottojáték, 6 tábla és 96 kecka. Kelle-
mes és praktikus szórakozás vagy felnőttek, mint
gyermekek részére.

ára 40 lej és 5 lej portó.

Megrendelhető a „SAFRUTH” zsidó könyvke-
reskedéstől (Cluj, Str. St. O. Io-iff (Szépa.) 2.
Kérje a most megjelent könyvjegyzékét ingyen.

Double raglanok
férfi- és fiuruhák
M. Neumann
sögnél Cluj, Piata Unirii
14.

Kölni vizek minden illat-
ban, léteres üveg 115-
lel
verseny ár a Rózsa M.
ROYAL DROGERIÁBAN
Cluj, Piata Unirii No. 26

R. Mosse 82

**Mindenkinek
érdeke,**
hogy összes férfitóvat és női
kalapszükségletét szerezzze be az
„Old England”

Cluj, Regele Ferd. 22.
szám alatt tartandó hatóságí-
lag engedélyezett

végelárusításon.

Teljes üzletfelosztás!

Telefon 12-29. „Rador” No 2398

BUZETZKÓ utóda

F. Kuck

Cal. Reg. Ferdinand No 2.

Szővet, vászon, fehérnemű, harisnya, flanel,
bélésárak és paplan nagyraktára.

Karácsonyra egy üveg

BOGSZA
cocktail de chocolate likör

a legpraktikusabb ajándék.

Sirocco 617